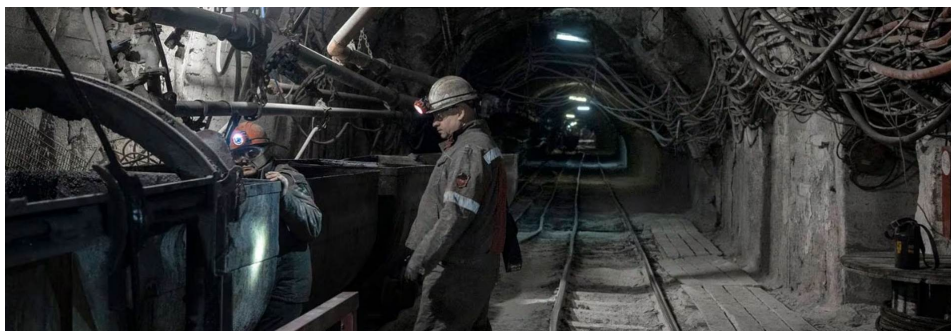


«Ми робимо все, щоб продовжувати видобувати вугілля»: українські шахтарі кидають виклик російському просуванню – репортаж The Irish Times

Журналісти провідної ірландської газети The Irish Times побували в Покровську на підприємствах Групи Метінвест і повернулися з репортажем, який ще раз демонструє щоденний героїзм шахтарів, що попри бойові дії продовжують працювати для економіки України.



Катерина Толмачова розповідає, що завжди хотіла працювати на величезній вугільній шахті, яка підтримує її рідне місто на сході України, й наближення лінії фронту не змусить її піти звідти.

Покровськ — під прицілом російських військ, які захопили Авдіївку в лютому, й зараз перебувають за 40 км від нього. Але в давньому осередку української гірничодобувної промисловості, який нині також слугує військовим опорним пунктом, немає жодних ознак паніки.

«Я мріяла працювати тут, коли була маленькою, й так пишалася тим, що отримала роботу», — каже Толмачова, заступниця начальника дільниці насосних, компресорних та кранових установок на найбільшій в Україні вугільній шахті «Покровська».

«На щастя, ми все ще працюємо у звичайному режимі. Звичайно, іноді ми чуємо вибухи й можемо відчувати занепокоєння. Але я не хочу залишати свій дім та роботу. Насправді я жодного разу не замислювалася про те, що можу звідси поїхати».

Покровськ, як і більша частина Донецької області, ґрунтувався на гірничодобувній та важкій промисловості, й жителі цього регіону пройшли випробування на міцність після того, як у 2014 році росія розпочала бойові дії, за вісім років до повномасштабного вторгнення на територію України.

Коли революція на майдані у 2014 році переорієнтувала Україну на Захід, Москва анексувала Крим й спрямувала бойовиків та зброю до Донецької та Луганської областей.

Коли Україна перебувала в нестабільному стані після революції, російські незаконні збройні формування захопили частину Донецької та Луганської областей й проголосили створення «народних республік», які заперечували владу Києва та декларували відданість Кремлю.

Покровськ, який тоді ще називався Красноармійськ, ледве уникнув окупації бойовиками, коли вони створили сепаратистську «столицю» у Донецьку, розташованому за 60 км на схід.

З літа 2014 року до лютого 2022 року лінія фронту на Донбасі майже не рухалася, а вугілля з Покровська продовжувало постачатися на величезний коксохімічний завод в Авдіївці. Звідти мільйони тонн коксівного вугілля щороку транспортувалися за 130 км на південь до Маріуполя, де на березі Азовського моря комбінат «Азовсталь» виробляв металопродукцію, що постачалася у всьому світі.

Два роки тому російські війська бомбардували, а потім окупували Маріуполь, а цієї зими зробили те саме з Авдіївкою. «Азовсталь» та АКХЗ тепер в руїнах, і більшість шахт Донбасу окуповано або зруйновано, але Покровськ все ще цілодобово видобуває, сім днів на тиждень, і торік він виробив понад п'ять мільйонів тонн вугілля.

«Моя відчуття відповідальності за себе й людей, з якими я працюю щодня, змінилося», — розповідає Толмачова про вплив повномасштабної війни.



«Буває дуже важко, тому ми морально підтримуємо одне одного. Іноді колеги кажуть, що хочуть звільнитися й поїхати, але ми намагаємося їх запевнити, що віримо в наші Збройні сили, в нашу Україну, й що все буде добре», — додає вона. — Колектив став згуртованішим. Ми знаємо, що наша робота важлива не лише для Покровська та Донбасу, а й для всієї країни».

Вугілля з Покровська тепер забезпечує заводи в інших регіонах України, зокрема комбінати Групи Метінвест, що володіє шахтами, а також забезпечує українських військових спорядженням — від бронежилетів до міцних укріттів.

У вугільній шахті на глибині до 1 км й у величезних інженерних цехах, що забезпечують функціонування обладнання, робота важка й потенційно небезпечна, а яскраві знаки на стінах нагадують працівникам, що втрата концентрації може бути смертельно небезпечною.

Вони не хочуть говорити про війну, але від неї нікуди не подінешся: з довоєнних 10000 працівників шахти близько 1000 служать в армії, а Покровськ є частою ціллю російських ракетних обстрілів.

Наразі Покровськ залишається поза радіусом досяжності регулярної російської артилерії. У місті кипить робота військових та волонтерів, місцевих мешканців, що керують магазинами, ринками та кафе, а також працівників та допоміжного персоналу шахти.



«Я працюю тут протягом 29 років. Починав зварювальником, потім перейшов на управління технікою. Під землею пропрацював 22 роки, а потім перевівся до інженерного цеху», — розповідає 49-річний

«Я відчуваю певну ностальгію за роботою під землею, й іноді вночі вона мені все ще сниться. Коли я був молодий, я вона мені приносила радість, але з віком стає все важче, і здоров'я погіршується. Чим глибше спускаєшся, тим гарячіше стає, а це вже не для мене», — додає він.

«Найкращі робочі місця в місті завжди були на шахті — найкращі заробітні плати, медичне обслуговування, пільги й так далі», — пригадує Чура.

«Шахта працює так, як і до війни. Ми робимо все, щоб продовжувати видобувати вугілля. Цей ланцюжок все ще існує — видобуємо вугілля, щоб зробити кокс, який своєю чергою допоможе виготовляти метал. Ми продовжуємо видобувати, як і раніше, й сподіваємось продовжувати це робити ще довго».

Цей великий комплекс трохи нагадує місто всередині міста й навіть має власну православну капличку. Автобуси підприємства привозять працівників із навколишніх сіл, власна служба безпеки патрулює територію, а до сторонніх, які ставлять питання, ставляться з обережністю.

Оксана працює машиністкою підіймача. Коли в її кабіні на поверхні дзвінок лунає чотири рази, вона знає, що шахтарі готові піднятися з вугільної шахти, розташованої під землею на глибині близько 800 м.

Ліфт приїжджає за три хвилини, вони виходять із замурзаними обличчями з червоних воріт, на яких зображений жовтий тризуб, що є національним символом України. Над їхніми головами висить табличка з написом: «Бережіть себе! На вас чекають вдома!».

Потім вони проходять крізь сірі металеві двері, що обертаються, до зали, де до початку ремонтних робіт одна стіна була облаштована кранами, що розливали гарячий чорний чай та чай із гібіскусом. Вони повертають свої ліхтарі наглядачеві, приймають душ та залишають спецодяг у пральні, обладнаній пральними та сушильними машинами.

Рутина, по суті, така сама, як і після відкриття шахти в 1990 році, за рік до розпаду Радянського Союзу. Україна сподівається, що Покровськ буде забезпечувати її промисловість вугіллям ще десятиліттями з передбачуваних запасів у 200 мільйонів тонн.

Для цього армія країни має зупинити просування росії, попри дефіцит боєприпасів, спричинений інспірованим республіканцями припиненням військової допомоги з боку США та нездатністю Європи швидко нарощувати виробництво зброї.

Коли у лютому захопили Авдіївку, генеральний директор Metinvestу Юрій Риженков заявив, що успіхи росії «викликають занепокоєння».

«Ми стурбовані тим, як розвивається ситуація на місцях, але ми також дуже стурбовані недостатньою відданістю деяких наших партнерів», — заявив він в інтерв'ю Reuters. — Меседж досить чіткий... будь ласка, не підведіть нас, все дуже просто».

Попри невизначеність, 18-річні стажисти Іван, Ярослав та Владислав бачать своє майбутнє на шахті та приїжджають до Покровська на автобусі компанії із сусіднього міста Мирноград, що розташоване ще ближче до зони бойових дій.

Усі вони кажуть, що прагнуть стабільної роботи та хорошої зарплати, а Владислав продовжує сімейну традицію: «Мій дід та батько працювали тут, і я йду за їхніми стопами».

Покровськ довгий час вважався кращою частиною Донбасу завдяки гідній заробітній платі, яку виплачувала шахта, а її подальша робота — в поєднанні з присутністю військових, у яких є гроші на витрати, — означає, що місто все ще наповнене життям.

«Багато людей виїхали (раніше під час війни), але повернулися до Покровська, тому що не могли знайти роботу або житло в інших місцях», — розповідає Толмачова, сидячи на лавці під весняним сонцем поруч з капличкою на території шахтарського комплексу.

«Практично в кожній родині в місті є хтось, хто працює або працював тут раніше. Дуже важливо, щоб ми не зупинилися — це означає мати роботу, заробітну плату й впевненість у завтрашньому дні — не всюди в Україні це є».

